

Jørgen Munk Hansen
Fænøvej 15, 7000 Fredericia

Fredericia 7. februar 2012

Energiklagenævnet
Frederiksborggade 15
1360 København K

Klage over Klima-, Energi- og Bygningsministeriets: "Tilladelse til gennemførelse af forskønnelsesprojekt ved Lillebælt" af 30. januar 2012. J nr. 2011-1963. (Vedlagt som bilag 1)

Påstand og baggrund for klagen

Min påstand er, at der ikke i den gældende lovgivning er hjemmel til at give tilladelse til gennemførelse af forskønnelsesprojektet ved Lillebælt og dermed til at forpligte elforbrugere til at betale de med projektet forbundne omkostninger.

Samtidig synes jeg, at det er misbrug af samfundets knappe ressourcer at kabellægge vel-fungerende højspændingsnet uden at opnå anden gevinst end en synsmæssig forbedring.

Det aktuelle projekt er et led i opfølgningen på energiaftalen af 21. februar 2008 og retningslinjer for kabellægning og udbygning af transmissionsnettet fra november 2008. Ifølge Energistyrelsen¹ vil omkostningen ved denne opfølgning i alt andrage ca. 18 mia. kr., hvoraf ca. halvdelen bruges til egentlige forstærkninger i nettet og resten til "forskønnelse".

Den problemstilling, som rejses i nærværende klage, vil være gældende for alle de projekter i opfølgningen på energiaftalen, som alene drejer sig om forskønnelse.

Baggrund for kabelhandlingsplan og forskønnelsesprojekter

I april 2008 afsluttede Elinfrastrukturudvalget sit arbejde med udgivelsen af "Teknisk redegørelse om fremtidig udbygning og kabellægning i eltransmissionsnettet"².

Rapporten, der var udarbejdet på Klima- og Energiministeriets foranledning, var herefter basis for politiske drøftelser, der resulterede i en politisk aftale af 4. november 2008 mellem alle partier i Folketinget bortset fra Enhedslisten. Denne aftale er vist ikke formelt nedskrevet, men er ifølge Energistyrelsens hjemmeside³ beskrevet i notatet "Nye retningslinjer for

¹ Kabellægning af eltransmissionsnet – udsættelse eller lavere ambitionsniveau? Energistyrelsen, 18 januar 2012, J.nr. 3401/1001-3799

² Teknisk redegørelse om fremtidig udbygning og kabellægning i eltransmissionsnettet. April 2008. ISBN nummer 978-87-907078-61-3. Rapporten kan downloades på: www.energinet.dk

³ <http://www.ens.dk/da-DK/UndergrundOgForsyning/ElOgVarmeForsyning/Elforsyning/Eltransport/Sider/Forside.aspx>

kabellægning og udbygning af transmissionsnettet"⁴. Herefter udarbejder Energinet.dk i samarbejde med den øvrige elbranche notatet "Kabelhandlingsplan, 132-150 kV, marts 2009,⁵ og i samarbejde med Miljøministeriet notatet "Forskønnelse af 400 kV nettet, marts 2009"⁶.

Disse to notater var baggrundsmateriale for den politiske vedtagelse af Energinet.dk's handlingsplan den 17. april 2009. Denne vedtagelse er refereret i "Redegørelse om forsyningsikkerhed"⁷.

Denne "politiske vedtagelse" af Energinet.dk's handlingsplan betragtes af alle implicerede parter som tilstrækkeligt grundlag til at bruge 17-20 mia. kr. til at kabellægge 132-150 kV nettet og forskønne 400 kV nettet i overensstemmelse med de to nævnte notater.

Det aktuelle forskønnelsesprojekt er beskrevet i forskønnelsesrapporten (se fodnote 6) side 36, afsnit 5.4 Lokalitet nr. 12: Lillebælt Gamborg.

I notatet "Kabellægning af eltransmissionsnettet – udsættelse eller lavere ambitionsniveau"⁸ har Energistyrelsen vurderet, at man kan spare 8,8-9,3 mia. kr. ved at opgive kabellægning af de eksisterende luftledninger og forskønnelsesprojekterne og kun foretage kabellægning, når der skal foretages udbygning med ny kapacitet eller foretages udskiftning af ledningsanlæg, der står overfor en total udskiftning.

Godkendelse af anlæg i henhold til Elforsyningsloven og Lov om Energinet.dk

De politiske aftaler om kabelhandlingsplan og forskønnelse har ikke medført ændringer i de to love, der angiver hvilke forhold, der skal tages i betragtning, når myndighederne efter Elforsyningsloven, § 21, eller Lov om Energinet.dk, § 4, skal give tilladelse til at etablere nye transmissionsnet eller foretage væsentlige ændringer i bestående net.

Der kan stadig kun gives tilladelse til ændringer "hvis der er tilstrækkeligt behov for udbygningen, herunder at udbygningen sker med sigte på øget forsyningsikkerhed, beredskabsmæssige hensyn, skabelse af velfungerende markeder eller indpasning af vedvarende energi, eller hvis projektet er nødvendigt til opfyldelse af pålæg i medfør af stk. 6." (citater fra Lov om Energinet.dk, § 4).

Henvisningen til § 6 er irrelevant i dette tilfælde, så myndighederne kan alene give elforsyningen tilladelse til kabellægningen, hvis der er behov for udbygningen, hvilket defineres som behov for øget forsyningsikkerhed, beredskabsmæssige hensyn, mere velfungerende markeder eller indpasning af vedvarende energi.

Efter hidtil gældende praksis vil en godkendelse efter Elforsyningsloven og Lov om Energinet.dk medføre, at Energitilsynet giver bygherren lov til at opkræve omkostningerne ved anlæg og drift hos elforbrugerne i henhold til de til enhver tid gældende kalkulationsregler.

⁴ Nye retningslinjer for kabellægning og udbygning af transmissionsnettet. Energistyrelsen 8. oktober 2008 J.nr. 022520/78028-0016.

⁵ Kabelhandlingsplan, 132-150 kV, Energinet.dk marts 2009, dok 8570/09

⁶ Forskønnelse af 400 kV nettet, marts 2009, ISBN nr. 978-87-90707-64-4

⁷ "Redegørelse om forsyningsikkerhed"⁷. Folketinget 2009-10 – EPU, alm. Del – bilag 172.

⁸ Kabellægning af eltransmissionsnet – udsættelse eller lavere ambitionsniveau? Energistyrelsen, 18. januar 2012, J.nr. 3401/1001-3799

Behov for det konkrete anlæg

Som svar på spørgsmålet: Vil ministeren redegøre for formålet med kabellægningen over Lillebælt og omkostningerne herved? skriver ministeren i et svar af 16. november 2011 (bilag 2):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Energinet.dk, som svarer følgende, hvortil jeg skal henholde mig:

”Naturstyrelsens Miljøcentre har sammen med Energinet.dk indstillet seks steder, hvor der foreslås forskønnelse af elnettet, herunder højspændingslinjerne ved Lillebælt. Området omkring højspændingslinjerne ved Lillebælt er valgt, fordi der er en høj grad af bymæssig bebyggelse, og fordi området dagligt benyttes af mange mennesker, som bor der, transporterer sig, arbejder der, eller udnytter landskabet rekreativt eller som turister. Landskabet er udpeget som værdifuldt, og dertil er en stor del af Lillebæltområdet udpeget som Natura 2000-område.

De samlede anlægsomkostninger til Lillebælt forskønnelsesprojektet er budgetteret til 491 mio. kr.”

Det er bemærkelsesværdigt, at Energinet.dk i svaret på ministerens spørgsmål anfører forskønnelse, som eneste årsag til, at luftledningen over Lillebælt skal kabellægges. Energinet.dk har ikke i sit svar berørt de specifikke kriterier, der kan begrunde etablering af nye transmissionsnet eller ændringer i bestående net. Man må derfor gå ud fra, at Energinet.dk ikke mener, at kabellægningen øger forsyningssikkerheden, er nødvendig af beredskabsmæssige hensyn, bedrer markedets funktion eller letter indpasningen af vedvarende energi. Svaret fra Energinet.dk bestyrker altså opfattelsen af, at tilladelsen er i strid med Lov om Energinet.dk § 4, stk. 1.

I ministerens tilladelse af 30. januar (bilag 1) citeres § 4 i Lov om Energinet.dk ganske vist, men loven forlades hurtigt til fordel for en omtale af, at projektet er et led i opfølgningen af energiaftalen af 12. februar 2008 og retningslinjerne for kabellægning og udbygning af transmissionsnettet fra november 2008.

Der er således heller ikke i ministerens tilladelse argumenter for, at det godkendte projekt opfylder de kriterier, som kræves for, at et anlæg kan godkendes i henhold til Lov om Energinet.dk § 4.

Af rapporten om forskønnelsen fremgår iøvrigt, at de to ledninger over Lillebælt kan holde i henholdsvis 5 og 20 år før, der skal foretages større vedligeholdelsesarbejder på dem.

Det fremgår således klart af både Energinet.dk's redegørelse og ministerens tilladelse, at projektet er godkendt i henhold til en politisk aftale, og ikke opfylder de kriterier, som er beskrevet i Lov om Energinet.dk.

Konsekvenser af afgørelsen

Af Energistyrelsens notat (fodnote 7) fremgår, at investeringen i den del af kabelhandlingsplan og forskønnelsesprojekter, der ikke opfylder kriterierne i lovgivningen, men alene er en følge af den politiske aftale, udgør 8,8-9,3 mia. kr. Den foreliggende afgørelse, der drejer sig om en investering på 491 mio. kr. vil derfor i fremtiden blive fulgt af

Jørgen Munk Hansen
Fænøvej 15, 7000 Fredericia

yderligere investeringer på ca. 9 mia. kr., der heller ikke lever op til det nuværende lovgrundlag.

Afslutning

I det foregående har jeg forsøgt at vise, at kabelhandlingsplanen og forskønnelsesplanen, som er politiske aftaler, er blevet brugt som argument for ministerielle tilladelser. Det er efter min mening ulovligt og de politiske aftaler må enten opgives eller understøttes af en lovgivning.

I min argumentation har jeg kun haft adgang til offentligt tilgængeligt materiale, specielt har jeg ikke kunnet bruge det baggrundsmateriale, der er nævnt i ministerens afgørelse. Denne mangel bør der selvfølgelig rettes op på i den endelige behandling, men jeg tror ikke, det betyder noget for det samlede billede.

Med venlig hilsen

JØRGEN MUNK HANSEN
Fænøvej 15
Skærbæk
7000 Fredericia
Tlf. 75562884/52241600

Vedlagt: Bilag 1 og 2